

ملف قضية مقبرة "الرزنوقة" قضاء الرملة

الرزنوقة بلدة فلسطينية مهجرة تقع على بعد 10 كم جنوب غرب مدينة الرملة في منطقة الساحل، بلغ عدد سكانها 2,761 نسمة إبان النكبة، وعدد منازلها 585، وكان فيها مدرسة للذكور أسست في عام 1924، في عام 1945 التحق في المدرسة 242 طالبا، ومدرسة للإناث أسست في عام 1943، في عام 1945 التحق في المدرسة 45 طالبة. وطردت العصابات الصهيونية سكانها في 27 أيار/ مايو 1948.

(قرية الرزنوقة قضاء الرملة قبل نكبة عام 1948)

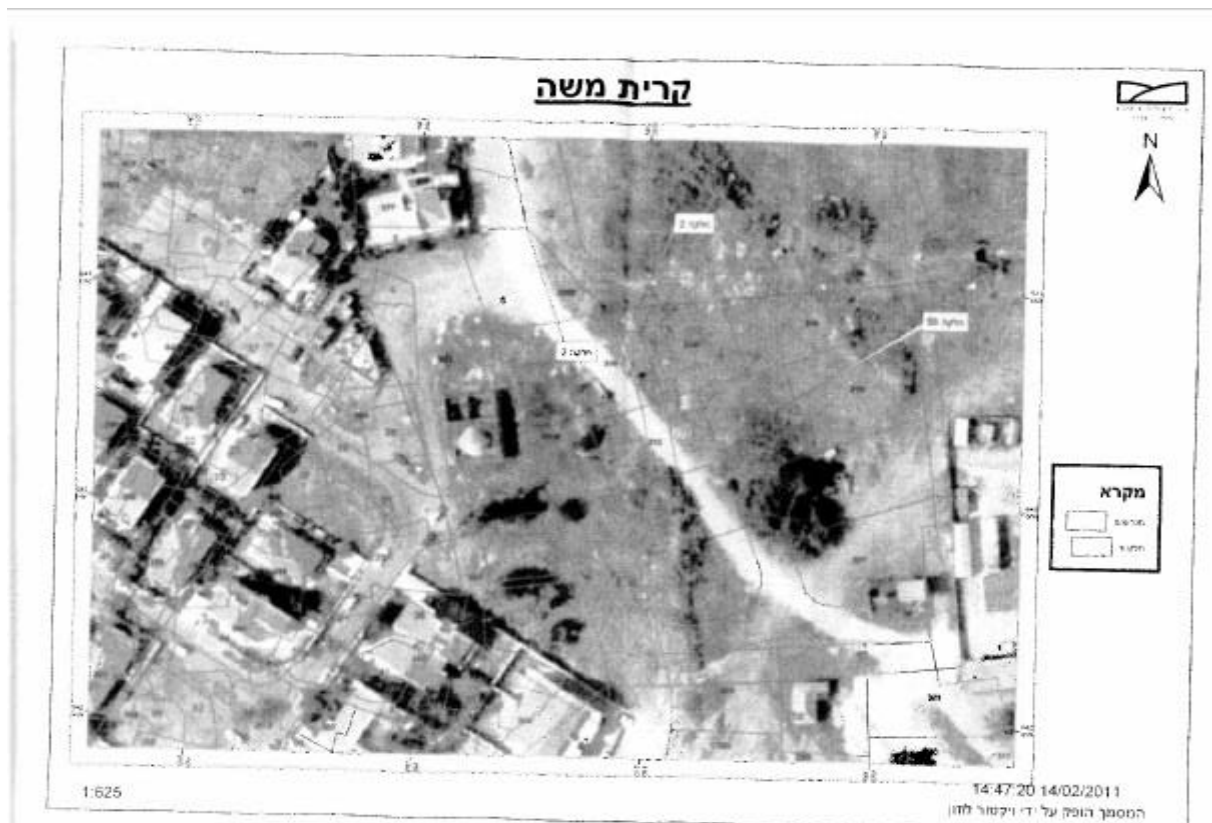
لم تكتف السلطات الإسرائيلية بعد قيامها عام 1948، بتشريد أهالي قرية "الزرنوقة" قضاء الرملة، والسطو على منازلهم أو هدمها ومصادرة الأرض، ثم إحلال يهود مكانهم، بل حاولت المؤسسة السلطات أيضًا، القضاء على أي أثر لأهل المكان الأصليين، حتى مقدساتهم وأوقافهم، ومن بينها مسجد القرية ومقبرتها التي تخوض معركة قضائية عبر التماس للمحكمة العليا، تقدّمت به مؤسسة "ميزان" لحقوق الإنسان ضد بلدية "رحوفوت" وما يسمى "دائرة أراضي إسرائيل"، وسعي هذه الجهات لتنفيذ مخطط لتسويق وحدات سكنية على أرض مقبرة "الزرنوقة".

ففي شهر شباط/فبراير 2019، تعرضت أرض مقبرة "الزرنوقة" قضاء الرملة لانتهاك من قبل بلدية "رحوفوت" ولجنة التخطيط والبناء وما يسمى "دائرة أراضي إسرائيل" لتحويل جزء من أرض المقبرة إلى قطعة لإنشاء مباني سكنية عليها.

(خريطة هندسية تبين مكان المقبرة في قرية الزرنوقة)

لأن مؤسسة ميزان لحقوق الإنسان في الناصرة، كمؤسسة حقوقية تولي قضية الأوقاف والمقدسات أهمية كبيرة وهي رأس سلم أولوياتها، لا سيما أن المؤسسة الإسرائيلية تسعى إلى الإجهاز على ما تبقى من المقدسات والمعالم الفلسطينية الشاهدة على ما حدث للشعب الفلسطيني عام 1948، فقد سارعت مؤسسة ميزان لتقديم الإلتماس للمحكمة العليا بالقدس طالبت فيه المحكمة بإصدار أمر احترازي بوقف أعمال انتهاك أرض المقبرة، بعد أن تأكد لها قيام سلطات البلدية ودائرة الأراضي بخطوات عملية نحو تنفيذ مخطط السطو على أرض المقبرة.

وجاء هذا الإلتماس بعد أن وصلت أنباء حول أعمال بنى تحتية وتنفيذ مشاريع على جزء من أرض المقبرة، وبعد زيارة الموقع وفحص الأمر من قبل طاقم ميزان، تبين أن البلدية و "دائرة أراضي إسرائيل" تقوم على مخطط كامل لتحويل هذا الجزء إلى قطع سكنية تباع هناك، وعليه تم تقديم هذا الإلتماس والمطالبة بوقف الانتهاك لأرض المقبرة والغاء كل المخطط وإعادة التخطيط إلى الوضعية السابقة وهي الحفاظ على وقفية و قدسية أرض المقبرة.

واستند استئناف ميزان على أن مقبرة الزرنوقة مقبرة إسلامية تعود للعهد العثماني وموجود فيها عدد كبير من قبور المسلمين، بالإضافة إلى وجود مسجد.

أما بخصوص الادعاء القضائي فجاء أنه "سيدعي مقدمو الإلتماس أنه وفقاً لحكم شرعي صادر عن محكمة الاستئناف الشرعية في القدس، فإن حرمة المقابر هي حرمة أبدية لا يمكن إزالتها، وأنه يُحظر تمامًا حفر القبور و / أو إزالتها أو إخراج عظام الموتى من قبورهم".

وتم ارفاق نسخة من فتوى شرعية أصدرها البروفسيور أحمد ناطور؛ أستاذ الشريعة الإسلامية في كلية الحقوق في الجامعة العبرية ورئيس محكمة الاستئناف الشرعي العليا سابقاً، في 2018/3/6، وتم رفعها إلى المحكمة المركزية في حيفا، كجزء من دعوى قضائية حول الحكم الشرعي في استبدال جزء من الأرض ونبش القبور في مقبرة القسام في بلد الشيخ المهجرة قرب حيفا، والتي كانت قائمة قبل قيام الدولة، والتي نصت الفتوى صراحة على أن حرمة المقابر أبدية، وأن الغرض من ليس الحظر هو حفر القبور وحفرها أو نقل العظام، ولا يجوز استغلال أرض المقابر للزرع أو البناء أو أي نوع من أنواع الاستغلال طالما كانت الأرض موقوفة على الدفن.

بناءً على بنود الإلتماس التي تقدمت به مؤسسة ميزان، طلبت من المحكمة العليا منح تعويضات الإلتماس في البداية، وتحميل المدعى عليهم نفقات قانونية.

**** (מرفق צור לאלמאס מיראן ללמכמה העליא באלקדס באלדאר אר אחראזי בוקף אעמאל אנהאק ארז המפירה)**

בל"צ

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוהה לצדק

העותרים:

1. ג'ואריש עדנאן ת.ז. --- מרמלה
ע"י ב"כ עו"ד חיטיב חסן /או מוסטפא ס. מחאמיד
/או עו"ד נורה עאום /או אמארה -אלהאם חיטיב
/או עו"ד אמיר א. סולימאן /או עו"ד פלאח אסדי
/או אנאר חימאסי ו / או תינאא חיטיב- שיבלי
ת.ד. 2411, כפר - כנא 1693000
טל: 04/6412916, 04- 6519957, 1-700-50-1222
פקס: 04-6419577
khatebady@bezeqint.net (מספרני: א/1613)

2. ארגון מיזאן לזכויות האדם נצרת ח.פ.

העותר מס' 2 מירצג ע"י ב"כ עו"ד חמאסי עומר מס' רשיון
ת.ד. 10343, נצרת 16000
טל. 04-6471471; פקס. 04-6559992

-נגד-

המשיבים:

1. עיריית רחובות
רחוב ביל"ו 2 ת.ד. 1111, רחובות
2. ה.ל.ר החברה לפיתוח רחובות בע"מ ח.פ. 5114789263
רחוב אופנהיימר 10, קומה 5
פארק מדע התרבות - רחובות
טלפון, 08-9480100
3. רשות מקרקעי ישראל - מרחב מרכז
רחוב מנחם בגין 125 - בנין קריהל הממשלה
ת.ד. 7246, תל אביב 6701201
4. הועדה המקומית לתכנון ובניה - רחובות
רחוב ביל"ו 2 ת.ד. 1111, רחובות

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת לבית המשפט הנכבד עתירה למתן צו על תנאי המופנה אל המשיבות, והמורה להן כדלקמן:

1. לבוא ולנמק מדוע לא יפסיקו כל עבודות פיתוח ו/או תשתיות ו/או בניה בחלקות האדמה מס' 1, 2, בגוש 3686 ובחלקה מס' 56 בגוש 3680, (שבמקור היתה לקה מס' 1 בגוש 3681), חלקות אשר מהוות את בית הקברות המוסלמי של הכפר זרנוקה, ואשר קיים עוד מלפני קום המדינה, ובהן קבורים רבים מבני העדה המוסלמית אשר נפטרו ונקברו במקום מלפני קום המדינה. להלן: " החלקות" .

2. לבוא ולנמק מדוע לא לנקות מיד את החלקות מכל פסולת הבניין ופסולת אחרת, ומדוע לא לגדר את החלקות כדי למנוע השלכת פסולת בניין ופסולת אחרת לתחומי החלקות וכדי למנוע פגיעה בקדושת החלקות שהן בתי קברות ובקדושת המסגד הקיים בחלקה מס' 1 גוש 3686 ובקברים הנמצאים בחלקות.

3. לבוא ולנמק מדוע לא להרשות לעותר מס' 1 ולנציגי הווקף המוסלמי לשפץ את המסגד הישן הקיים בחלקה מס' 2 בגוש 3686, ולגדר את שלוש החלקות נשוא העתירה.

4. לבוא ולנמק מדוע לא תבוטל כל תכנית בינוי או תכנית מפורטת על החלקות הנ"ל או חלק מהן

עתירה לצו ביניים

כבוד בית המשפט מתבקש לתת צו ביניים המופנה אל המשיבות והמורה להן להפסיק כל עבודות בניה ו/או פיתוח ו/או תשתיות בחלקות, עד למתן פסק דין סופי בעתירה זו, ולשיבה מס' 4 לא לקיים דיון כלשהו בתכנית בינוי כלשהי על החלקות הנ"ל או חלק מהן.

נימוקי העתירה:

א. הצדדים לעתירה:

1. העותר מס' 1 הינו חבר ועד נאמנים לווקף האסלאמי על פי כתב מינוי מבית הדין השרעי ב- ומתוקף תפקידו הוא אמון על שמירה על נכסי הווקף.
2. העותר מס' 2 הינו ארגון הפועל למען זכויות האדם.
3. המשיבה מס' 1 הינה עיריית רחובות, אשר בתחום שיפוטה נופלות שלוש החלקות נשוא העתירה.

4. העותרת מס' 2 הינה החברה הכלכלית לפיתוח העיר רחובות, והיא חברה שבבעלות המשיבה מס' 2, והיא אשר מבצעת, מטעם המשיבה מס' 1 את עבודות הפיתוח והתשתיות, בין היתר בחלקות נשוא עתירה זו.

5. המשיבה מס' 3 הינה רשות מקרקעי ישראל הרשומה בטאבו כבעלים של החלקות נשוא העתירה.

ג. העובדות

6. החלקות נשוא העתירה הינן חלקות אשר היוו בתי קברות של מוסלמים עוד מהתקופה העות'מנית, ובהן קיימים מספר רב של קברים של מוסלמים, וקיים גם מסגד. **מצ"ב העתק תכנית היסטורית שבה מופיע במפורש כי החלקות הינן בית קברות מוסלמי כנספח וכן העתק נסח טאבו היסטורי כנספח וכן העתק תרשים סביבה כנספח**

7. במהלך חודש 12/2018 נודע לעותר מס' 1 כי מתבצעות עבודות תשתיות בחלקות, העותר מס' 1 ואנשים נוספים מטעם הווקף ניגשו אל המקום, וראו כי מתבצעות עבודות, ככל הנראה עבודות פיתוח תשתיות ניקוז מים, לשכונה הקרובה, וכי במהלך ביצוע העבודות הניח הקבלן המבצע ו/או מי מטעמו ערימות של פסולת בחלקות, וכן ערימות של חומר חצוב וחומרי בניין אחרים לרבות צנרת המיועדת לניקוז, ולרבות מכולות המיועדות לאחסון חומרי וכלי עבודה, פסולת הבניין וערימות החומר החצוב והמכולות הונחו במקומות שבהם ישנם קברים של מוסלמים, לפי מיטב ידיעת העותר מס' 1, והעותר מס' 1 ומלווייו פנו מיד למשרדי הקבלן המאולתרים שבקרבת מקום וביררו את זהות מבצע העבודות ואז הוסבר להם כי העבודות מבוצעות על ידי המשיבה מס' 2.

8. העותר מס' 1, באמצעות ב"כ, יצר קשר מידי עם משרדי המשיבה מס' 2, שם הפנו את העותר מס' 1 ליצור קשר עם המפקח מטעם המשיבה מס' 2 להמשך בירור.

9. העותר מס' 1 פנה למפקח מטעם המשיבה מס' 2 ונקבעה פגישה במקום שבה נכחו העותר מס' 1 וב"כ וכן המפקח מטעם המשיבה מס' 2 ונציג הקבלן המבצע, ובפגישה שהיתה בחלקות הסבירו העותר מס' 1 וב"כ למפקח כי מדובר בבתי קברות וכי קיימים קברים במקום שבו מתבצעות העבודות, וכי הפסולת הנערמת והנשפכת וחומרי הבניין פוגעים בקדושת המקום ובכבוד במתים וברגשות הציבור המוסלמי.

10. המפקח טען כי ידוע למשיבות כי החלקות מס' 1, 2 בגוש 3686 הן אכן בתי קברות, וכי המשיבות לא מבצעות בהן עבודות כלשהן, לאור התחייבות קודמת של המשיבות כלפי נציגי ציבור מוסלמיים משנים קודמות וכתוצאה מהליכים משפטיים קודמים שזימו בעבר תושבי הכפר זרנוקה שקרוביהם קבורים בבית הקברות, אולם לגבי חלקה מס' 56 בגוש 3680, טען המפקח כי לא ידוע כי מדובר בבית קברות ולא ידוע למשיבות על הימצאות קברים בחלקה, וכי מדובר בעבודות הנחת קו ניקוז אשר אינן

פוגעות בקברים, וכי המשיבות עם רשות העתיקות בדקו ומצאו כי אין קברים במקום שבו מתבצעות העבודות.

11. העותר מסי' 1 ואנשי הווקף הסבירו למפקח כי הם יודעים ובטוחים כי מדובר בבית קברות המשתרע גם על חלקה 56 בגוש 3680, וכי הם יודעים כי יש קברים במקום, המפקח ביקש כי מודד מטעם העותר יעשה מדידות ויקבע אם יש קברים ואת מיקום הקברים, וכי תיערך פגישת המשך כדי ללבן את הדברים לעומק.

12. העותר מסי' 1 קישר את המפקח מטעם משיבה מסי' 2 עם המודד מטעם העותר, המפקח העביר למודד את התכניות הרלוונטיות, ונקבעה פגישה בשטח כעבור מספר ימים בנוכחות המפקח והמודד, ואכן המודד התייצב עם התוכניות וביצע מדידות בשטח ומצא כי ישנם קברים בחלקה 56 שבה מתבצעות העבודות, וכי ישנן ערימות של חומר חצוב אשר הונחו מעל קברים, וכי קו הניקוז שהונח עובר צמוד מאוד לאחד הקברים.

מצ"ב העתק תכניות המדידות שנעשו על ידי המודד מטעם העותר כנספח

13. בתום אותה פגישה הודיע המפקח כי המשיבות הסתפקו בינתיים בעבודות הנחת קו ניקוז, אשר ולטענתו העבודות שבוצעו לא בוצעו בתחום בית הקברות ולא פגעו בקברים כלשהם, וכי אין באופק הקרוב עבודות נוספות, וכי המשיבות מסי' 1, 3 יזמו תכנית בינוי לשיווק מגרשים למגורים באזור, שבמסגרתה מיועד חלק מחלקה מסי' 56 למגורים, ובמסגרתה ואם וכאשר תאושר, אמורים להיות משווקים מספר מגרשים למגורים בתחום החלקה 56, וכי התכנית עדיין לא נדונה על ידי המשיבה מסי' 4.

14. העותר מסי' 1, ובי"כ הסבירו למפקח כי חל איסור חמור לפגוע בבית קברות ולשווק מגרשים למגורים על בית קברות, המפקח הסביר כי איננו האיש המוסמך להחליט בעניינים האלה, וכי בשלב הנוכחי כל אשר מבצעת המשיבה מסי' 2 הינו הנחת קו ניקוז, וחזר ואמר כי תכנית הבינוי טרם הובאה לדיון בוועדה המקומית לתכנון ובניה, ועל כן הציע הוא כי תתקיים פגישה בנוכחות כל הגורמים לרבות נציגי רשות העתיקות, ונציגי רשות מקרקעי ישראל כדי לדון בעניין.

15. בי"כ העותר מסי' 1 ניסה לתאם פגישה כאמור אך העניין לא צלח, וביום 17/12/2018, שלח מכתב הממוען אל כל המשיבים שבו ביקש כי יופסקו כל עבודות בחלקות וכי ייעצר כל תכנון לביצוע עבודות כלשהן בחלקות ולמשיבה וכי לא יתקיים דיון כלשהו בכל תכנית בינוי החלה על החלקות או חלק מהן, הציע כי תתקיים פגישה בהשתתפות כל הגורמים כדי לדון בנושא, אולם עד ליום הגשת עתירה ובקשה זו לא היה מענה לפניית של העותרים.

מצ"ב העתקי המכתבים שנשלחו בדואר רשום ובפקס בצירוף אישור על משלוח דואר רשום

ג. הטיעון המשפטי

16. העותרים יטענו כי על פי פסק דין הלכתי של בית הדין השרעי המוסלמי לערעורים בירושלים, קדושת בתי הקברות הינה קדושה נצחית אשר לא ניתן להסיר אותה, וכי חל איסור חמור לנבור בקברים, ו/או להוציא עצמות של מתים מקבריהם.

מצ"ב העתק פסק ההלכה ותרגומו כנספח

17. פרופ' אחמד נאטור, נשיא בית השיץ השרעי העליון לערעורים בירושלים, לשעבר, הוציא מטעמו פסק הלכה נוסף, ביום 6/3/2018, שהוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה, במסגרת התדיינות משפטית בעניין בית הקברות המוסלמי הקיים באדמות שבתחום שיפוט עיריית נשר, הנוגע לבית הקברות המוסלמי אלקסאם, הקיים מלפני קום המדינה, ובמסגרתו קבע במפורש כי קדושת בתי הקברות הינה קדושה נצחית, וכי אסור בתכלית האיסור חפירה ונבירה בקברים או העברת עצמות, ואסור בתכלית האיסור שמוש בחלקה שהוקדשה כבית קברות לשום מטרה אחרת, וכי אסור בתכלית האיסור שינוי ייעוד אדמה שהוקדשה להיות בית קברות לכל ייעוד אחר.

יצויין כי פרופסור אחמד נאטור, עוד בהיותו נשיא בית הדין השרעי בערעורים, נתן אז פסק הלכה ובו קבע כי קדושת בתי הקברות הינה קדושה צמיתה שאיננה ניתנת לביטול וכי קדושת עצמות המת, כקדושת עצמות החי ולא ניתן לפגוע בה לעולמי עולמים וכי חל איסור מוחלט על פגיעה בכבוד המת, ועל חפירה ו/או נבירה ו/או חשיפת עצמות המתים.

מצ"ב העתק פסקי ההלכה של פרופ' נאטור ותרגומם כנספח

18. העותרים יטענו כי העבודות המבוצעות על ידי המשיבים בחלקות הינן עבודות בלתי חוקיות, בלתי מוסריות, פוגעות בקדושת בית הקברות, פוגעות בכבוד המתים, ופוגעות פגיעה קשה ברגשות של ציבור שלם, הוא ציבור המוסלמים בארץ ובכל מקום.

19. העותרים יטענו כי במעשיהם של המשיבים יש הפרה בוטה של הזכות החוקתית לכבוד המתים ולכבוד קרוביו החיים, וכי זכותו של המת לכבוד הוכרה בפסיקה כחלק מהזכות החוקתית לכבוד האדם, המעולגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

20. העותרים יטענו כי הרצת תכניות בינוי ו/או תכניות מפורטות כלשהן, אשר משנות את הייעוד של החלקות מבית קברות לכל ייעוד אחר, ואשר כתוצאה מהן עלולים להתבצע עבודות בנייה של בית הקברות, במקום שבו קבורים אנשים, הינו מעשה מנהלי בלתי סביר בעליל, מעשה שרירותי ופוגעני אשר מחייב התערבות בית משפט נכבד זה.

21. העותרים יטענו כי תמוהה החלטת המשיבה מס' 3, אשר בחרה להריץ תכניות בינוי דווקא על בית קברות היסטורי, ולגזול מתוכו מגרשים בודדים לבינוי לצרכי מגורים, כאשר השיבה מס' 3 רשומה כבעלים של עוד אלפי דונמים בתחום שיפוט העיר רחובות, וניתן לשווק מגרשים במספר המתוכנן על בית הקברות במקומות אחרים ולהשיג את אותה המטרה, מבלי לפגוע במתים, בקבריהם, בבית קברות, במסגד היסטורי, ובכבודם של מיליוני מוסלמים.

22. התעקשותה של המשיבה מס' 3 להריץ תכנית בינוי דווקא על בית קברות, תמוהה ואומרת דרשני, כאשר ניתן להפחית מספר בודד של מגרשים מתוך תכנית גדולה, ובכך להימנע מפגיעה בציבור המוסלמי, במתים, בכבודם של המתים ושל קרוביהם החיים.

23. העותרים יטענו כי ניתן להשיג את המטרה של יישוב מספר משפחות במספר מגרשים בעיר רחובות, מבלי להתעקש דווקא על שיווק מספר מגרשים מתוך חלקה שהינה בית קברות, ובכך ניתן להימנע מפגיעה קשה בכבוד החיים והמתים וברגשותיו של ציבור שלם.

24. סיכום: על יסוד כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש להיעתר לסעדי העתירה שבראשיתה, ולחייב את המשיבים בהוצאות משפט כדין.

ב"כ העותר מס' 1
מחאמיד מוסטפא, עו"ד

ב"כ העותר מס' 2
ח'מאסי עומר, עו"ד

المحامي مصطفى محاميد من مؤسسة "ميزان لحقوق الانسان" قال في تعقيب له: إن قضية الأوقاف والمقدسات هي في سلم أولوياتنا كمؤسسة حقوقية والحفاظ عليها واجب من الدرجة الأولى خاصة وأنه في الآونة الأخيرة تتعرض مقدساتنا وأوقافنا لأساليب السرقة والتزييف من قبل مؤسسات الدولة حيث يتم مصادرتها وتحويلها إلى متاحف وقطع سكنية بالرغم من قدسيته ووقفيتها المسجلة وعليه نسعى جاهدين للحفاظ بكل السبل على الأوقاف والمقدسات من أي عملية انتهاك أو تغيير معالم لها.

(المحامي مصطفى سهيل محاميد من مؤسسة "ميزان لحقوق الانسان")

وإلى جانب الالتماس للعليا بخصوص المقبرة ومخطط الاستيلاء عليها، أجرت مؤسسة ميزان اتصالات مع بلدية "رحوفوت"، وتقدمت بطلب بهدف الإبقاء على الوضع القائم لمسجد "الزرنوقة" والسماح بترميمه، خاصة أنها التزمت في السابق بعدم المساس بالمسجد والمساحة المحيطة به.

وجاء في الطلب الموقع باسم المحامي عمر خمائسي؛ مدير مؤسسة ميزان لحقوق الإنسان، والمحامي مصطفى سهيل محاميد من مؤسسة ميزان ما يلي:

1- في لقاءات مع مهندس المدينة وممثلي المستشار القانوني للبلدية وممثلي الشركة الاقتصادية ناقشنا معا فيها موضوع المقبرة في القسائم أعلاه، موضوع ترميم وصيانة المسجد التاريخي في قطعة الأرض المذكورة.

2 - الموقف الذي نشأ عن مندوبي البلدية هو موقف الاستعداد لترميم المسجد والمحافظة عليه، وهو في حالة صعبة، وبدأت أجزاء من جدرانه تنهار، وهناك خطر انهيار أجزاء منه ومن أحد الجدران المحيطة به.

3- أعرب ممثلو الوقف عن استعدادهم للقيام على نفقتهم بجميع أعمال الترميم والصيانة، كل ذلك وفق التخطيط والإشراف من قبل دائرة التخطيط والإشراف في بلدية "رحوفوت" وبالتنسيق الكامل مع البلدية.

4. نقترح ترتيب لقاء عاجل بين جميع الجهات ذات العلاقة وممثلي الأوقاف لبحث كيفية الحفاظ على المسجد وترميمه.

5. يرجى تحديد موعد في أقرب وقت ممكن.

22/02/2022

לכבוד :
מחלקת ההנדסה, עיריית רחובות
רחוב אופנהיימר 10 קומה 5
פארק מדע התרבות – רחובות
טלפון 08-9480100, פקס 08-9315123
א.ג.ג.

הנדון: בקשה לשיפוץ ושימור המסגד ההיסטורי
חלקה מס' 56 בגוש 3680 (המספר הקודם היה חלקה 1 בגוש 3681)

בשם נציגי הווקף באזור המרכז הרינו לפנות אליכם כדלקמן :

1. בישיבות שהתקיימו עם מהנדסת העיר, נציגי היועץ המשפטי של העירייה, ונציגי החברה הכלכלית, שבהן דנו יחד בעניין בית הקברות שבחלקות הנ"ל, הועלה הנושא של שיפוץ ושימור המסגד ההיסטורי המצוי בחלקה שבנדון.
2. הגישה שעלתה מצד נציגי העירייה היתה גישה של מוכנות לשיפוץ ושימור המסגד, אשר נמצא במצב קשה, חלקים מקירותיו החלו להתפורר, וקיימת סכנת קריסה של חלקים ממנו ושל אחד הקירות המקיפים אותו.
3. נציגי הווקף הביעו את נכונותם לבצע על חשבונם את כל עבודות השיפוץ והשימור, הכל על פי תכנון, השגחה ופיקוח של מחלקת התכנון והפיקוח של עיריית רחובות ובתיאום מלא עם העירייה.
4. אנו מציעים כי תיקבע פגישה בהקדם האפשרי בין כל הגורמים הרלוונטיים, יחד עם נציגי הווקף כדי לדון באופן של שימור ושיפוץ המסגד.
5. נא לקבוע פגישה במועד קרוב ככל האפשר.

בכבוד רב
חמאיסי עומר, עו"ד

** (طلب مؤسسة ميزان الذي قدمته لبلدية "رحوفوت" بهدف الإبقاء على الوضع القائم لمسجد "الزرنوقة" والسماح بترميمه)

العثور على قبور إسلامية في مقبرة "الزرنوقة"

وفي يوم 2021/2/24، أعلنت مؤسسة ميزان لحقوق الإنسان في بيان أصدرته أنه تم البدء بالبحث عن أماكن القبور في مقبرة "الزرنوقة" التي يعود تاريخها إلى عشرات السنين قبل النكبة، وذلك استمرارًا لإجراءات المحكمة التي قدمتها مؤسسة ميزان والتي طالبت فيها وقف أعمال التطوير التي تجريها الشركة الاقتصادية لبلدية "رحوفوت" على أراضي مقبرة الزرنوقة التاريخية، والغاء مشروع الحي السكني المخطط على أراضي المقبرة، وبعد أن تم استصدار أمر محكمة بإيقاف جميع الأعمال، وإجراء عملية البحث عن القبور (لأن بلدية رحوفوت ادعت أنها لا تعرف أن قطعة الأرض كانت مقبرة).

وقد رافق ممثل مؤسسة ميزان المحامي مصطفى سهيل محاميد عملية البحث عن القبور وقد تم إيجاد أحد القبور في الجزء من المقبرة التي لم يتم تغيير معالمه، بينما وجد أن أجزاء أخرى من المقبرة قد تم طمها عن طريق إلقاء بعض مقاولي البناء لمخلفات البناء، ولذلك رأت مؤسسة ميزان أن هناك حاجة لإحضار معدات ثقيلة لإزالة هذه المخلفات والوصول إلى القبور وهذا الأمر الذي تابعته بعناية (ميزان) للاستمرار في كشف القبور التي في المقبرة.

**** (مرفق صور: العثور على قبور إسلامية في الزرنوقة)**

(المحامي مصطفى السهيل من مؤسسة ميزان الذي رافق عملية البحث عن القبور في مقبرة الزرنوقة - 2021/2/24)

(أثناء عملية البحث عن القبور في مقبرة الزرنوقة)

(أثناء عملية البحث عن القبور في مقبرة الزرنوقة)

(عظام لموتى مسلمين مدفونين في مقبرة الزرنوقة)

(قبور لمدفونين في مقبرة الزرنوقة الإسلامية)

(قبور لمدفونين في مقبرة الزرنوقة الإسلامية)

(قبور لمدفونين في مقبرة الزرنوقة الإسلامية)

****مرفق رابط فيديو**

حديث المحامي عمر خميسي مدير مؤسسة ميزان حول حيثيات الاعتداء على مقبرة الزرنوقة

<https://www.youtube.com/watch?v=Ae-mUu1PpxU>

****مرفق رابط فيديو**

ميزان تتابع قضية مقبرة الزرنوقة الإسلامية قضاء الرملة

<https://www.youtube.com/watch?v=7vipittfvGs>

****مرفق صور لمشروع الدفاع عن الأوقاف والمقدسات**

